

[Document Viewer](#)

Similarity Index

9%

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN GÜVENGENLİK DÜZEYLERİ...

By: izzet parmaksız

As of: Apr 25, 2018 12:10:08 AM

4,808 words - 37 matches - 21 sources

sources:

69 words / 2% - Internet from 03-Jun-2015 12:00AM

www.efdergi.hacettepe.edu.tr

33 words / 1% - Internet from 31-Oct-2017 12:00AM

ebd.beun.edu.tr

32 words / 1% - Publications

[CAMADAN, Fatih and YAZICI, Hikmet. "Üniversite Öğrencilerinde Gözlenen Saldırganlık Eğilimlerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi", Şükrü Oğuz Özdamar, 2017.](#)

23 words / 1% - Internet from 31-Aug-2015 12:00AM

www.researchgate.net

21 words / 1% - Internet from 26-Mar-2017 12:00AM

kalite.saglik.gov.tr

21 words / 1% - Publications

[ACAR VOLTAN, Nilüfer, ARICIOĞLU, Ahu, GÜLTEKİN, Filiz and GENÇTANIRIM, Dilek. "Üniversite Öğrencilerinin Güvengenlik Düzeylerinin İncelenmesi", Hacettepe Üniversitesi, 2008.](#)

16 words / < 1% match - Internet from 07-Jul-2017 12:00AM

ejercongress.org

14 words / < 1% match - Internet from 20-May-2015 12:00AM

e-dergi.marmara.edu.tr

13 words / < 1% match - Internet from 23-Nov-2015 12:00AM

www.researchgate.net

13 words / < 1% match - Internet from 07-Jan-2018 12:00AM

docplayer.biz.tr

11 words / < 1% match - Internet from 19-Jun-2017 12:00AM

www.ices-uebk.org

10 words / < 1% match - Internet from 26-Nov-2015 12:00AM

www.j-humansciences.com

10 words / < 1% match - Internet from 28-May-2015 12:00AM

acikarsiv.mehmetakif.edu.tr

9 words / < 1% match - Internet from 20-Dec-2017 12:00AM

www.sporbilimleri.org.tr

9 words / < 1% match - Internet from 30-Nov-2016 12:00AM

www.artuklu.edu.tr

9 words / < 1% match - Internet from 27-May-2016 12:00AM

acikerisim.deu.edu.tr

9 words / < 1% match - Publications

[AKSEL, İbrahim and BAĞCI, Zübeyir. "Girişimcilik Eğilimi; Bir Kamu Üniversitesinin İİBF'sinde Öğrenim Gören Son Sınıf Öğrencilerinde Bir Araştırma", Karabük Üniversitesi, 2016.](#)

9 words / < 1% match - Publications

[ÖZTEMEL, Kemal and YÜKSEL, Galip. "Ergenlerin çalışma anlayışının yordayıcıları", TUBITAK, 2011.](#)

8 words / < 1% match - Internet from 05-Jun-2016 12:00AM

oaji.net

8 words / < 1% match - Internet from 02-Oct-2015 12:00AM

earsiv.atauni.edu.tr

8 words / < 1% match - Internet from 19-Feb-2014 12:00AM

share.pdfonline.com

paper text:

International Journal of Human Sciences ISSN:2458-9489 1 Volume 15 Issue 1 Year: 2018 2
Investigation of

assertiveness levels

of university students according to demographic variables Üniversite öğrencilerinin
güvengenlik düzeylerinin demografik değişkenlere göre incelenmesi

Abstract Özet Human beings need to maintain their life as a İnsan bulunduğu toplumun sosyal bir unsurdur social entity and as a result they communicate ve bunun sonucu olarak fiziksel, duygusal, with other people in order to meet their bilişsel ihtiyaçlarını karşılamak, kendini physical, emotional and cognitive needs, to geliştirmek ve hayatına devam etmek için develop themselves, to develop from many toplumdaki diğer bireylerle iletişim kurar. Çünkü angles and to maintain their lives. Because it is a insanın toplumdaki diğer fertlerle iletişim necessity for a person who lives as a social being halinde olması bir zorunluluktur. Bireyin to be in contact with other members of society. toplumda kendini var etmesi için güvengen The individual must have assertiveness davranış özelliklerine sahip olması gerekir. Bu behavioral characteristics in order to exist in the araştırma, üniversite öğrencilerinin güvengenlik society. This study was conducted to investigate düzeylerinin demografik değişkenlerle ilişkisini the relationship between the level of ele alan bir çalışmadır. Çalışma gönüllü olan 107 assertiveness of university students and (%44.03%) kadın, 136 (%55.97) erkek toplam demographic variables. The study was carried 243 üniversite öğrencisi ile yapılmıştır. out with a total of 243 university students who Çalışmada güvengenlik ölçeği ve araştırmacının were volunteers, 107 (44.03%) women and 136 hazırlanmış olduğu kişisel veriler formu (55.97%) men. The Voltan-Acar Self- kullanılmıştır. Veriler üzerinde güvengenliği Determination (assertiveness) Scale and the yordarken ikili unsurları kıyaslamak için t-testi, personal information form prepared by the üç ve daha fazlası değişkenleri kıyaslamak için researcher were used in the study. T-test for tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Saptanan binary comparisons, one-way analysis of veriler SPSS 22 programında çözümlenmiştir. variance for multiple comparisons (Anova) was Analiz sonuçlarına göre cinsiyet, şiddete maruz used. The obtained data were analyzed in the kalma, sağlık sorunu, madde kullanımı ve gelir SPSS 22 packet program. According to the düzeyi değişkenlerinin öğrencilerin güvengenlik results of analysis, gender, violence exposure, düzeylerinde anlamlı bir farklılık

yaratmadığı health problem, substance use and income level fakat ebeveyn tutumları, yaşanan yer, kendini variables did not make a meaningful difference beğeni, genel olumlu algı, aile yapısı, kardeş in the level of assertiveness of the students, but sayısı, annenin eğitim seviyesi, babanın eğitim parental attitudes, place of residence, self - seviyesi ve okul başarısı değişkenlerinin appreciation, general perception, family öğrencilerin güvengenlik düzeylerinde anlamlı structure, father education level and school bir fark oluşturduğu saptanmıştır. Bu success variables were found to have a araştırmadan elde edilen veriler, öğrencilerin significant difference in the students' güvengenliklerinin hangi değişkenlerle ilişkili assertiveness levels. Findings from the study are olduğunun belirlenmesinde, güvengenlik düzeyi thought to help the field worker in identifying düşük olan öğrencilere yönelik müdahale and interpreting the levels of assertiveness of the tekniklerin belirlenmesinde, uygulamalı students, in developing and implementing çalışmaların yapılmasında ve böylece bireylerin intervention methods for students with low istendik davranışları kazanmalarının ve sosyal levels of assertiveness and thus in supporting the becerilerinin istenilen yönde desteklenmesinde students' personality development and social alan çalışanlarına yardımcı olacağı skills in the desired direction. düşünülmektedir.

Keywords: Assertiveness; Assertive Behavior; Anahtar Kelimeler: Güvengenlik; Güvengen Self-Determination. Davranış; Kendini Belirleme.

(Extended English summary is at the end of this document) Giriş

İnsan içinde bulunduğu toplumsal yapının aktif bir ögesidir ve bunun sonucu olarak da fiziksel, duygusal, zihinsel ihtiyaçlarını gidermek, kendini geliştirmek ve yaşamını sürdürmek için diğer insanlarla iletişim kurma gereksinimi duyar. Çünkü insanın toplumdaki diğer fertlerle iletişim halinde olması bir zorunluluktur. Bireyin toplumda kendini var etmesi için güvengen davranış özelliklerine sahip olması gerekir. Güvengenlik kişinin hem kendisine hem de iletişim halinde olduğu insanlara faydalı olmasıdır (Voltan-Acar, Arıcıoğlu, Gültekin, Gençtanırım, 2008). Bireyin kendi haklarının ve diğer insanların haklarının bilincinde olması ve de bu farkındalığını günlük hayatına yansıtabilmesi olarak tanımlanmıştır (Ateş, 2013). Güvengenlik, insanda bulunan çekingen yön ile saldırgan yönün ortak noktasıdır (Voltan-Acar, 2004). Ayrıca güvengenlik öğrenilen ve geliştirilebilir bir sosyal beceri olarak ifade edilir ve bu nedenle bireysel gelişim için sosyal çevre ve sosyal çevreden gelen destek çok önemlidir (Bishop, 2013). Güvengenlik özelliği bireylerin daha iyi sosyal ilişkiler geliştirmesi ve sorunların çözümünde daha aktif bir yol izlemelerini sağlamaktadır. Ayrıca sorunlarını daha etkili çözen bireylerin daha az psikolojik yardım gereksinimi hissedeceği düşünülmektedir (Akeren, 2017). Güvengenlik terimi, 1950'lerden sonra Amerika Birleşik Devlet'lerinde assertiveness sözcüğüyle kişilik özelliği, bir davranış tarzı olarak anlamlandırılmış. Türkçe literatürde ise 70'li yılların sonlarında atılğanlığın assertiveness teriminin karşılığı olduğuna karar verilmiştir. 1990'lı yıllara doğru assertiveness'in teriminin güven duymaktan, güvengen şeklinde ifade edilebileceğine karar verilmiştir (Voltan-Acar, 1989; 1995). Güvengenlik kavramı literatürde ifade ettiği anlamı taşıyan bir sözcüktür. Fakat Rathus Atılğanlık Envanteri ile ölçülen niteliğin saldırganlık mı, güvengenlik mi olduğunun ayırımı net değildi. Değişkenin doğru ölçümünün yapıp yapılmadığı sorusunun cevabı 2007 yılında (Voltan-Acar, Öğretmen)'in "Kendini Belirleme Ölçeği" ile netleşmiştir. Bu nedenle 2007 ve sonrası yapılan çalışmaların daha güvenilir veriler sağladığını söyleyebiliriz. Son 10 yıl içinde de güvengenlik kavramını ele alan çok az çalışma vardır. Güvengenliği demografik değişkenler açısından inceleyen Zengin (2017); Uzuntarla, Cihangiroğlu, Ceyhan ve Uğrak (2016); Pamuk (2013); Arslantaş, Adana, Şahbaz (2013); Özbek, Aypay ve Aypay (2011); Kılıç (2009) ve Voltan-Acar, Arıcıoğlu, Gültekin, Gençtanırım (2008)'in çalışmalarıdır. Bu çalışmalarda güvengenlik ile cinsiyet, madde kullanımı, şiddete maruz kalma, sağlık sorunu, gelir düzeyi, ebeveyn tutumları, yaşanan yerin büyüklüğü, kardeş sayısı ve anne-baba eğitim düzeyinin ilişkisine bakılmıştır. Güvengenlik ile bu değişkenlerin ilişkisine bakılan bu

araştırma verilerinin güncellenmesi ve değişen koşullara göre inşaların nasıl bir tutum sergilediklerine bakılması önem arz etmektedir. Bu durumda da güvengeniği etkileyen değişkenlerin bilinmesi ve yeniden incelenmesi önem arz etmektedir. Güvengenlik becerisi sosyal yaşamın kalitesini artıran bir davranış özelliğidir. Çünkü güvengen özelliğe sahip insanların iletişim becerilerinin, güvengeniği yetersiz seviyede olan insanlara göre daha ileri olduğu görülmüştür (Karahana, 2005). Ateş (2017)' e göre güvengenlikle ilgili yapılan araştırma verilerine bakıldığında üniversite öğrencilerinin güvengen davranış becerileri üzerinde etkili olduğu düşünülen yordayıcı değişkenlerin belirlenmesinin önemli ve yararlı olabileceği düşünülmektedir. Bundan dolayı bu çalışmanın yapılması alan yazın için önem arz etmektedir. Yöntem Bu araştırma, üniversite öğrencilerinin güvengenlik düzeylerini demografik değişkenlere göre incelemeyi amaçlayan

betimsel bir çalışmadır. Bu çalışmada **betimsel araştırma** modelinin **tarama modeli** kullanılmıştır.

Betimsel araştırmanın bir türü olan tarama yöntemi önceden olan ya da şimdi olan bir şeyi olduğu gibi göstermeye çalışan araştırma yöntemidir (Karasar, 2012). Çalışma Grubu Araştırma grubunu 2017-2018 güz döneminde Orta Anadolu'da bir üniversitenin Meslek Yüksek Okulunda öğrenim gören 243 öğrenciden oluşmaktadır. Öğrencilerin 107'si (%44.03) kız 136'sı (%55.97) erkektir. Yaşları 18- 22 arasında değişmektedir. Veri Toplama Araçları: **Voltan-Acar Kendini Belirleme Ölçeği: Voltan-Acar ve Öğretmen (2007) bireylerin güvengenliklerini ölçmek için üniversite öğrencilerine yönelik olarak bu ölçeği geliştirilmiştir. Ölçekte çekingenlik için 17 madde vardır. Güvengenlik için 11 madde vardır. Ölçek 28**

maddeden oluşmaktadır. Altı kategorili likert tipi ölçme aracıdır. Bu ölçme aracından alınacak puan 28 ile 168 arasındadır. Ölçekten alınan puanın yüksekliği güvengenlik düzeyinin de yüksek olduğunu ifade eder. Ölçeğin **iç tutarlılık** katsayısı **çekingenlik boyutu için 0,83'** tür. **Güvengenlik boyutu için 0,78'** dir. Ölçeğin bütünü için

de 0,87'dir. Bu ölçme aracı geliştirilirken

test tekrar test tekniği için 35 kişilik bir

örnekleme çalışması ölçek için bir sınırlılık olarak belirtilmiştir. Bu sebeple

ölçeğin daha büyük bir örnekleme uygulanarak test tekrar test

güvenirliğine tekrardan bakılması tavsiye edilmiştir. Daha sonra 113 kişiden oluşan yeni bir

örnekleme grubuyla test tekrar test yöntemi kullanılarak güvenilirliğe yeniden bakılmıştır. Bu

analiz sonuçlarına göre test tekrar test güvenilirliği önceki sonuçlara yakın bir şekilde 0,78

olarak hesaplanmıştır. Bu ölçme aracı, saldırganlık kavramı ile güvengenlik kavramının iki

farklı kavram olduğunu ve bireylerin güvengenlik düzeylerini saptamak amacıyla geliştirilen

geçerliliği ve güvenilirliği olan bir ölçek

olarak kabul edilmektedir(Voltan-Acar ve Öğretmen, 2007).

Bu çalışmada ölçeğin

iç tutarlılık katsayısı **Cronbach' s Alpha** yöntemiyle **hesaplanmış ve 0, 80 olarak bulunmuştur.**

Kişisel Bilgi Formu Araştırmadaki bağımsız değişkenlerden olan şiddete maruz kalma, sağlık sorunu, madde kullanımı, gelir düzeyi, ebeveyn tutumları, yaşanılan yer, kardeş sayısı,

kendini beğeni, genel olumlu algı, aile yapısı, anne eğitim seviyesi, baba eğitim seviyesi ve okul başarısı, cinsiyet gibi değişkenlerin kullanıldığı araştırmacı tarafından geliştirilmiş bir formdur. İşlem Yolu Araştırmanın yapılabilmesi için üniversiteden resmi izin alındıktan sonra

2017-2018 güz yarısında üniversite öğrencilerine Voltan-Acar Güvengenlik Ölçeği ve

Kişisel Bilgiler Formu araştırmacı tarafından uygulanmıştır. Verilerin Analizi Bu çalışmada

bağımlı değişkeni ile bağımsız değişken arasındaki ilişkiye bakılmış ve ilk adım olarak da

varyansların homojenliği incelenmiştir. Levene testi sonuçları tüm değişkenler için ,419 - 7,46

değerleri arasında değişmektedir. Voltan-Acar Kendini Belirleme (Güvengenlik) Ölçeği elde

edilen puanların dağılımı okul başarısı ve ebeveyn tutumları bağımsız değişkenleri için uç değerler çıkarıldıktan sonra çarpıklık ve basıklık değerlerine bakılmıştır. Çarpıklık değeri tüm değişkenler için -1.17 - 0.85 aralığındadır; basıklık değeri ise tüm değişkenler için -1.17 - 0.53 85 aralığındadır. Puanların çarpıklık ve basıklık katsayılarının ± 1 sınırlarına yakın olması, puanların 86

normalden aşırı sapma göstermediği şeklinde yorumlanabilir (Büyüköztürk, Çokluk ve Köklü, 87 2010). Veriler üzerinde güvengenliği yordarken ikili karşılaştırmalar için (cinsiyet, okul başarısı, 88 şiddet, anne-baba tutumu, sağlık sorunu, madde kullanımı) t testi, çoklu karşılaştırmalar için 89 (yaşanılan yer, kendini beğeni, genel algı, gelir düzeyi, aile yapısı, kardeş sayısı, anne eğitim seviyesi, 90 baba eğitim seviyesi) tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Veriler SPSS 22 programında 91 çözümlenmiştir. Araştırmadaki hata payı da 0,05 'tir. 92 Bulgular 93 Üniversite öğrencilerinin cinsiyet, okul başarısı, şiddet, sağlık sorunu, madde kullanımı ve 94 ebeveyn tutumu değişkenlerine göre güvengenlik puanlarının farklılaşp farklılaşmadığı belirlemek 95

için t testi kullanılmış ve sonuçlar aşağıda verilmiştir. 96 Tablo 1

97 Üniversite Öğrencilerinin Güvengenlik

Ölçeği Puan Ortalamalarının Çeşitli Değişkenlere Göre t- 98 Testi Sonuçları N \bar{X} ss t p

99 100 101 102 103 104 105 106 107 108 109 110 Cinsiyeti Okul Başarısı Şiddet Sağlık Sorunu Madde Kullanımı Ebeveyn Tutumu Kız Erkek Orta Yüksek Evet Hayır Yok Var Evet Hayır Otoriter Demokratik 107 115,65 136 116,88 219 115,28 24 130,12 21 115,14 222 117,10 221 116,67 22 113,71 69 116,86 174 116,24 75 109,08 168 120,17 22,84 -,438 20,56 21,34 -3,238 21,04 24,66 -,394 21,55 21,80 ,597 20,18 23,88 ,198 20,80 24,24 -3,77 19,62 ,662 ,001 ,694 ,551 ,843 ,00 *p<0.05 Öğrencilerin güvengenlik düzeylerinin cinsiyet (t=-,438, p>0,05), şiddete maruz kalma (t= -,394, p>0,05), sağlık sorunu (t= ,597, p>0,05) ve madde kullanımı (t= ,198, p>0,05) değişkenlerine göre anlamlı olarak

farklılaşp farklılaşmadığını tespit etmek için yapılan t testinde ortalamalar arası farkın anlamlı olmadığı bulunmuştur. Buna göre cinsiyet, şiddete maruz kalma, sağlık sorunu ve madde kullanımının üniversite öğrencilerinin güvengenlik düzeylerini etkileyen bir faktör olmadığı söylenebilir. Öğrencilerin güvengenlik düzeylerinin okul başarısı

(t=-3, 238, p< 0,05) ve ebeveyn tutumu (t=- 3,77, p< 0,05) değişkenlerine göre anlamlı olarak farklılaşp farklılaşmadığını tespit etmek için yapılan t testinde ise ortalamalar arası farkın anlamlı olduğu bulunmuştur. Buna göre okul başarısı ve ebeveyn tutumlarının üniversite öğrencilerinin güvengenlik düzeylerini etkileyen bir faktör olduğu söylenebilir Üniversite öğrencilerinin yaşanılan yer, gelir düzeyi, kendini beğeni, genel olumlu algı, aile yapısı, kardeş sayısı ve anne-baba eğitim düzeyi değişkenlerine göre güvengenlik puanlarının farklılaşp farklılaşmadığı

belirlemek için tek yönlü varyans analizi anova kullanılmıştır.

Sonuçlar 113 aşağıda verilmiştir. 114 Tablo 2 115 Üniversite Öğrencilerinin Güvengenlik Ölçeği Puanlarının Yaşanılan Yere ve Gelir Düzeyine Göre 116

Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları N \bar{X} ss F p

117 118 119 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 130 131 132 133 134 135 Köy-Kasaba 69 109,34 Yaşanılan Yer İlçe İl Merkezi Büyük Şehir Yüksek Gelir Düzeyi Orta Düşük 57 123,31 48 117,56 69 118,17 21 120,00 198 115,48 24 124,37 24,18 23,039 16,25 19,51 21,38 21,96 18,77 4,73 ,003 2,067 ,129 *p<0.05 Öğrencilerin güvengenlik düzeylerinin yaşanılan yere

göre anlamlı olarak farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan anova testinde alınan puanlar arası farkın

anlamlı olduğu bulunmuştur. (F=4, 73, p< 0,05) Buna göre

yaşanılan yerin öğrencilerinin güvengenlik düzeylerini etkileyen bir faktör olduğu söylenebilir.

Ortaya çıkan farklılıkların kaynağı ise Tukey test ile belirlenmiştir.

Bu testin sonucuna bakıldığında köy ve kasabalarda yaşayanların güvengenlik değişkeni açısından en düşük puana sahip olduğu ilçelerde yaşayanların ise en yüksek güvengenlik puanına sahip oldukları bulunmuştur. Öğrencilerin güvengenlik düzeylerinin gelir düzeyine göre anlamlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan anova testinde alınan puanlar arası farkın anlamlı olmadığı bulunmuştur. ($F=2,067$, $p>0,05$) Buna göre gelir düzeyinin öğrencilerinin güvengenlik düzeylerini etkileyen bir faktör olmadığı söylenebilir. Tablo 3 Üniversite Öğrencilerinin Güvengenlik Ölçeği Puanlarının Kendini Beğeni ve Genel Olumlu Algı

Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları N \bar{X} ss F p

Kendini Beğeni Genel Algı Evet Biraz Hayır Evet Kısmen Hayır 99 124,09 132 112,09 12 107,50 99 126,21 123 108,12 21 122,71 17,45 23,5 16,00 19,17 20,43 20,58 10,54 23,59 ,000 ,000 * $p<0,05$ Öğrencilerin güvengenlik düzeylerinin kendini beğeni durumlarına ($F=10,54$, $p<0,05$) ve genel olumlu algıya ($F=23,59$, $p<0,05$)

göre anlamlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan anova

testinde alınan puanlar arası farkın anlamlı olduğu bulunmuştur. Buna göre kendini beğenme ve kendini sağlıklı ve mutlu görmenin (olumlu algı) öğrencilerinin güvengenlik düzeylerini etkileyen bir faktör olduğu söylenebilir.

Ortaya çıkan farklılıkların kaynağı ise Tukey test 138 ile belirlenmiştir.

Bu testin sonucuna bakıldığında kendini beğenenlerin güvengenlik puanlarının 139 kendini biraz beğenenlerden ve hiç beğenmeyenlerden yüksek olduğu bulunmuştur. Genel olumlu 140 algıya sahip olanların güvengenlik puanlarının kısmen olumlu düşünenlerden daha yüksek olduğu, 141 kısmen olumlu algıya sahip olanların güvengenlik puanlarının da olumsuz algıya sahip olanlardan 142 daha düşük olduğu bulunmuştur. 143 Tablo 4 144 Üniversite Öğrencilerinin Güvengenlik Ölçeği Puanlarının Aile Yapısı ve Kardeş Sayısı Değişkenine 145

Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları N \bar{X} ss F p

146 147 148 149 150 151 152 153 154 155 156 157 Aile Yapısı Kardeş Sayısı Çekirdek Aile Geniş Aile Parçalanmış Aile Tek Kardeş 2 Kardeş 3-5 Kardeş 6 ve üzeri 213 116,23 27 123,55 3 92,00 6 146,50 75 117,72 147 113,85 15 128,40 21,48 22,54 3,39 ,00 2,73 21,33 6,52 21,58 16,46 ,035 ,000 * $p<0,05$ Öğrencilerin güvengenlik düzeylerinin aile yapısına ($F=3,39$,

$p<0,05$) ve kardeş sayısına $F=6,52$, $p<0,05$)

göre anlamlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan anova

testinde alınan puanlar arası farkın anlamlı olduğu bulunmuştur. Buna göre aile yapısının ve kardeş sayısının öğrencilerinin güvengenlik düzeylerini etkileyen bir faktör olduğu söylenebilir.

Ortaya çıkan farklılıkların kaynağı ise Tukey test ile belirlenmiştir.

Bu testin sonucuna bakıldığında geniş aile ile parçalanmış aile yapısına sahip öğrencilerin güvengenlikleri arasında güvengenlik puanları açısından önemli bir farklılık olduğu ve geniş aile çocuklarının daha güvengen olduğu bulunmuştur. Tek çocuk olanların güvengenliklerinin 2 ve 3-5 kardeş olanlardan daha yüksek olduğu bulunmuştur. Tablo 5 Üniversite Öğrencilerinin Güvengenlik Ölçeği

Puanlarının Anne- Baba Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları N \bar{X}

ss F p Anne Eğitim Düzeyi

Baba Eğitim Düzeyi Okur-yazar değil Okur-yazar İlkokul mezunu Ortaokul mezunu Lise mezunu

Okur-yazar değil İlkokul mezunu Ortaokul mezunu Lise mezunu

15 141,20 12 113,25 144 113,45 45 118,13 27 120,00 9 138,33 87 115,41 81 116,29 66
116,13 11,06 11,92 22,35 6,37 17,75 23,68 13,26 18,85 3,18 24,31 21,69 ,000 ,025 * $p < 0,05$
Öğrencilerin güvengenlik düzeylerinin anne ($F=6,37$,
 $p < 0,05$) ve baba ($F=3,18$, $p < 0,05$)

eğitim düzeyine göre anlamlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan
anova

testinde alınan puanlar arası farkın anlamlı olduğu bulunmuştur. Buna göre anne-baba eğitim
düzeyinin öğrencilerinin güvengenlik düzeylerini etkileyen bir faktör olduğu söylenebilir.

Ortaya çıkan farklılıkların kaynağı ise Tukey test ile belirlenmiştir.

Bu testin sonucuna bakıldığında annesi okur-yazar olmayan öğrencilerin güvengenlik
puanlarının anneleri

okur-yazar, ilkökul, ortaokul ve lise mezunu olan öğrencilerin güvengenlik puanlarından daha
fazla olduğu bulunmuştur. Anneleri okur-yazar olmayanlar dışındaki öğrencilerin güvengenlik
puanlarının annelerinin eğitim kademesi arttıkça artmakta olduğu görülmektedir. Babasının
okur-yazarlığının olmadığı öğrencilerin güvengenlik puanlarının babaları ilkökul, ortaokul ve
lise düzeyinde eğitim alan öğrencilerin güvengenlik puanlarından daha yüksek olduğu
bulunmuştur. Tartışma ve Yorum Analiz sonuçlarına göre cinsiyet, şiddete maruz kalma,
sağlık sorunu, madde kullanımı ve gelir düzeyi değişkenlerinin öğrencilerin güvengenlik
düzeylerinde anlamlı bir farklılık yaratmadığı saptanmıştır. Fakat ebeveyn tutumları, kardeş
sayısı, yaşanılan yer, kendini beğeni, genel olumlu algı, anne eğitim seviyesi, baba eğitim
seviyesi, aile yapısı ve okul başarısı değişkenlerinin öğrencilerin güvengenlik düzeylerinde
anlamlı bir fark oluşturduğu saptanmıştır. Ebeveyn tutumlarından otoriter tutumu benimseyen
ebeveynlerin çocuklarının güvengenlik düzeyinin daha düşük olduğu saptanmıştır. Okul
başarısı orta olan öğrencilerin güvengenliğinin daha düşük olduğu saptanmıştır. Köy ve
kasabalarda yaşayan, kendini beğenmeyen, genel algı olarak kararsız bir tutum sergileyen,
çok kardeşli, parçalanmış aile yapısına sahip olan ve anne-baba eğitim seviyesi düşük olan
öğrencilerin güvengenliğinin daha düşük olduğu saptanmıştır. Araştırma bulgularına
bakıldığında üniversite öğrencilerinin güvengenlikleri ile cinsiyet özellikleri arasında anlamlı
fark yoktur. Araştırma sonuçları Zengin (2017), Pamuk (2013), Özbek, Aypay ve Aypay
(2011), Kılıç (2009)'ın araştırmasından elde edilen bulgularla paralellik göstermektedir. Tan
(2006), Akıncı (2006) ve Arı (1989)'nın cinsiyetin öğrencilerin güvengenliğini etkilediğini ve
erkeklerin güvengenlik puanlarının kızlarınkinden yüksek olduğunu bulduğu araştırma
sonuçları ile paralellik göstermemektedir. Ayrıca günümüze yaklaştıkça güvengenlik
durumunda cinsiyetler arası farklılık azalmaktadır (Twenge, 2001). Bu durum da değişen
sosyal koşulların bireylerin kişilikleri üzerinde etkili bir durum olduğunu göstermektedir.
Madde kullanımı ve şiddete maruz kalma ile güvengenlik arasında anlamlı bir ilişki yoktur.
Sosyal beceri eğitimleri ile güvengen nitelik kazandırılan bireylerin madde kullanımı ve
şiddete maruz kalma sonucunda yaşadığı travmatik olayların yıkıcı etkisi azaltılabilir. Sağlık
sorunu hakkındaki araştırma bulgularımız ile Arslantaş, Adana, Şahbaz (2013)'ın bulguları
arasında paralellik vardır. Sağlık sorununun varlığı bireylerin güvengenlikleri üzerinde etkili
değildir. Sağlık sorununun varlığı bireylerin tutumlarını değiştirmemektedir. Araştırmada
gelir düzeyi ile güvengenlik düzeyi arasında anlamlı farklılık bulunmamaktadır. Bu bulgu
Zengin (2017), Pamuk (2013), Uğurluoğlu (1996)'nın çalışması ile paralellik göstermektedir.
Fakat Uzuntarla, Cihangiroğlu, Ceyhan ve Uğrak (2016); Kılıç (2009) ve Gemi (1997)'nin
araştırmasından elde edilen bulgularla paralellik göstermemektedir. Bu araştırmalarda orta ve
üstü gelire sahip olanların, alt gelir grubunda bulunanlardan önemli ölçüde yüksek
güvengenliğe sahip olduğu saptanmıştır. Araştırma verilerimize göre insanların ekonomik
düzeyleri onların güvengen kişilik özelliklerine etkide bulunmamaktadır. Bu durum da gelir
seviyesi ile kişilik özellikleri arasında doğrudan bir etkileşim olmadığını ifade etmektedir.
Araştırmada ebeveyn tutumlarının güvengenlik düzeyleri üzerinde anlamlı farklılık

oluşturduğu saptanmıştır. Bu bulgu Saruhan (1996) ve Akıncı (2006)'nın yaptığı araştırmada, “algılanan ana-baba tutumları öğrencilerin güvengenlik puanlarında değişime yol açtığını göstermektedir ve demokratik ana baba tutumuna sahip olan çocukların güvengenlik puan ortalamaları, otoriter ana baba tutumuna sahip öğrencilerinkinden anlamlı düzeyde yüksektir” sonucuyla paralellik göstermektedir. Güvengen davranış özelliğine sahip öğrencilerin hem annelerini hem de babalarını demokratik tutumda algıladıkları, güvengenliği düşük olan öğrencilerin ise anne ve babalarını otoriter olarak algıladıkları söylenebilir. Buradan olumlu ebeveyn tutumlarının olumlu kişilik özelliklerinin oluşmasında etkin bir faktör olduğu sonucuna varabiliriz. Araştırmada yaşanan yerin büyüklüğü güvengenlik düzeyleri üzerinde anlamlı farklılık oluşturduğu saptanmıştır. Yaşanan yerin imkanlarının fazla olması ve bireylerin farklı değişkenlere maruz kalması sonucu bireylerin tutumlarının şekillendiğini söyleyebiliriz. Bu araştırma Gemi (1997)'nin öğrencinin yaşamının çoğunu geçirdiği yerleşim yerinin büyüklüğü güvengenlik düzeyinde etkilidir bulgusuyla paralellik göstermektedir. Yaşanan yerin niteliği bireylerin sosyal niteliklerini etkilediğinden güvengenlik için belirleyici olabilmektedir. Araştırmada kendini beğeni ve genel olumlu algının güvengenlik düzeyleri üzerinde anlamlı farklılık oluşturduğu saptanmıştır. Kendinden ve sahip olduğu niteliklerden memnun olmak bireylerin ilişkilerinde ve de kendini gerçekleştirme düzeylerinde etkili olmaktadır ve bu olumlu etki de daha güvengen bir tutum sergilemeyi sağlamaktadır. Bu bulgular Bozkurt ve Çok (1990)'un öğrencilerin güvengenlik düzeyleri ve bedenlerinden hoşnut olmaları arasında pozitif yönde bir ilişki bulunduğu; Uğurluoğlu (1996)'nin özsaygı ve güvengenlik

düzeyi arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu;

Gemi (1997)'nin bireyin kendisini fiziksel olarak beğenme derecesi ile güvengenlik arasında anlamlı bir ilişki bulması ve Arbona, Nora, Poyrazlı, McPherson ve Pisecco (2002)'nin güvengenliğin öğrencilerin genel uyum seviyelerinin dağılımı üzerinde etkili olduğu sonucuna varması gibi bulgularla paralellik göstermektedir. Araştırmada kardeş sayısının güvengenlik düzeyleri üzerinde anlamlı farklılık oluşturduğu saptanmıştır. Ailedeki fert sayısının ilişkilerin niteliğini etkilediğini ve de kişilik özellikleri üzerinde etkili olduğunu söyleyebiliriz. Araştırma bulguları Pamuk (2013), Arslantaş, Adana, Şahbaz (2013), Kılıç (2009) ve Uğurluoğlu (1996)'nin araştırma sonuçları ile paralellik göstermemektedir. Aile yapısının güvengenlik düzeyi üzerinde anlamlı farklılık oluşturduğu araştırma bulgumuz ile Arslantaş, Adana, Şahbaz, (2013) ve Kılınç, Kılıç ve İpekçi (2016)'nin araştırma bulguları paralellik göstermemektedir. Araştırmada anne-baba eğitim düzeyinin güvengenlik düzeyleri üzerinde anlamlı farklılık oluşturduğu saptanmıştır. Araştırma bulguları Zengin (2017), Özbek, Aypay ve Aypay (2011), Tan (2006) ve Gemi (1997)'nin bulguları ile paralellik göstermektedir. Eğitim düzeyi yüksek olan ebeveynlerin çocukları daha güvengendirler. Eğitim ve sosyal beceri ile bu özelliğin kazanılmasını kolaylaştırabiliriz. Pamuk (2013), Kılıç (2009) ve Uğurluoğlu (1996) ise annelerinin eğitim düzeyi, babalarının eğitim düzeyinin güvengenlik seviyelerini belirleyici özellikler olmadığını saptamıştır. Araştırmada okul başarı düzeyinin güvengenlik düzeyleri üzerinde anlamlı farklılık oluşturduğu saptanmıştır. Bu bulgu Gemi (1997)'nin bulgularıyla paralellik göstermektedir. Başarılı insanlar daha olumlu nitelikler geliştirmekte ve daha kendinden emin davranışlar sergilemektedirler. Ayrıca kendini gerçekleştirme adına basamakları daha hızlı tırmanarak olumlu davranışları sergilemektedirler. Sonuç ve Öneriler Bu çalışmanın bulgularına göre göre cinsiyet şiddete maruz kalma, sağlık sorunu, madde kullanımı, gelir düzeyi güvengen davranış üzerinde etkili değildir. Ebeveyn tutumları, okul başarısı, yaşanan yer, kardeşlerin sayısı, kendini beğeni, genel algı, aile yapısı, anne eğitim seviyesi, baba eğitim seviyesi güvengen davranışı üzerinde etkilidir. Bu araştırma verilerine göre farklı ebeveyn tutumları incelenerek güvengenlik üzerindeki etkisi araştırılabilir. Yapılan araştırmalarda ve uygulamalarda kişinin kendilik algısı, yaşadığı yerin büyüklüğü, aile özelliklerinin nasıl olduğu, evdeki çocuk sayısı,

bireylerin eğitim düzeyi dikkate alınarak veriler yorumlanabilir. Farklı niteliklere sahip örneklem gruplarıyla çalışılarak gruplar arası karşılaştırmalar yapılarak güvengeniği etkileyen dinamikler her grubu aynı şekilde etkiliyor mu diye bakılabilir. Ayrıca güvengeniği eğitimle kazanılan bir nitelik olduğu varsayıldığı için ve bu durum alan yazınla desteklendiğinden bireylerin yaşam kalitelerini artırmak ve sosyal tecrübelerini doyumlu hale getirmek için güvengen özellikleri geliştirmeye yönelik psiko-eğitim programları hazırlanarak uygulanabilir. Kaynaklar Akeren, İ. (2017) Üniversite öğrencilerinde algılanan sosyal destek ve güvengeniği ile psikolojik yardım ihtiyacının incelenmesi. (Yüksek lisans tezi) Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Atatürk Üniversitesi, Erzurum Akıncı, A. (2006). İlköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin atılganlık puanları ile algılanan ana-baba tutumları ve annelerin sürekli kaygı puanları arasındaki ilişkinin ve cinsiyete göre atılganlık puanlarının farklılaşmasının incelenmesi. Yüksek lisans tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya. Arı, R. (1989) Üniversite öğrencilerinin baskın ben durumları ile bazı özlük niteliklerinin, ben durumlarına, atılganlık ve uyum düzeylerine etkisi. Doktora tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara. Arslantaş, H. , Adana, F. , Şahbaz, M. (2013) Lise öğrencilerinin atılganlık düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. Florence Nightingale Hemşirelik Dergisi, 21(2), 76-84. Ateş, B. (2013) İlköğretim beşinci sınıf öğrencilerinin atılganlık puanlarının bazı değişkenlere göre incelenmesi. Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 15(1),50-66. Ateş, B. (2017) Üniversite öğrencilerinde güvengeniğin yordayıcısı olarak sosyal destek algıları Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Eylül 2015, Sayı 35, 70 -86 Bishop, S. (2013) Develop Your Assertiveness. USA: Kogan Page. Bozkurt, E. (1989). Üniversite Öğrencilerinin atılganlık düzeylerini etkileyen sosyo ekonomik faktörler. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, On dokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Samsun. Bozkurt , A. ve Çok, F. (1990). Bir grup üniversite öğrencisinde atılganlık düzeyi ile beden imajından sağlanan doyum arasındaki ilişki. V. Ulusal Psikoloji Kongresi. Ege Üniv. Basımevi: İzmir. Büyüköztürk, Ş., Çokluk, Ö. ve Köklü, N. (2010). Sosyal bilimler için istatistik (6. baskı). Ankara: Pegem A Yayınevi. Gemi, A.C. (1997). Lise son sınıf öğrencilerinin atılganlık düzeyini etkileyen bazı faktörler. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa. Karahan, T. F. (2005) Bir iletişim ve çatışma çözme beceri eğitimi programı'nın üniversite öğrencilerinin güvengeniği düzeylerine etkisi. Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 18(2). Karasar, N. (2012). Bilimsel araştırma yöntemi (25. Baskı). Ankara: Nobel Yayın. Kılıç, G. (2009) Lise öğrenimi görmekte olan ergenlerin atılganlık düzeylerinin ebeveynlerine bağlanma örüntülerine ve bazı demografik değişkenlere göre incelenmesi: Darıca ilçesi örneği. Yüksek lisans tezi, Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul. Kılıç, E., Kılıç, M., & İpekçi, N. (2016) Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu Öğrencilerinin Benlik Saygısı, Atılganlık ve Özgecilik Düzeyleri ile Aralarındaki İlişkinin İncelenmesi. Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi, 8 (15) , p: 379-398. Onur, N. (2006). Lise öğrencilerinin bağlanma stilleri ile atılganlık düzeyleri arasındaki ilişki. Yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul. Özbülak, B., Aypay, A. ve Aypay, A. (2011). Ortaöğretim öğrencilerinin problem çözme ve atılganlık becerilerinin bazı değişkenlerle ilişkisi. Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, (10), 77- 93. Pamuk, U. E. (2013) Ortaokul öğrencilerinin atılganlık düzeyi ile akran baskısı arasındaki ilişki (İstanbul ili Tuzla ilçesi örneği). Yüksek lisans tezi, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul. Poyrazlı, S., Arbona, C., Nora, A., McPherson, R and Pisecco, S.(2002). Relation between assertiveness, academic self-efficacy, and psychosocial adjustment among international graduate students. Journal of College Student Development, 43, 632-642 Saruhan, N. (1996). Ankara il merkezinde lise son sınıfa devam eden öğrencilerin atılganlıkları ile ana ve baba tutumları arasındaki ilişkinin bazı değişkenlere göre incelenmesi. Yüksek lisans tezi. Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara. Tan, S. (2006). Ergenlerde stresle başa çıkma

tarzlarının atılganlık düzeyi ve bazı değişkenler açısından incelenmesi. Yüksek lisans tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara. Twenge, J. M. (2001). Changes in women's assertiveness in response to status and roles: A cross temporal meta-analysis. *Journal of Personality and Social Psychology*, 81,133-145. Uğurluoğlu, M. Y. (1996). Lise öğrencilerinde özsayıgı düzeyi ile atılgan kişilik özelliği arasındaki ilişkinin incelenmesi. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Trabzon. Uzuntarla, Y. Cihangiroğlu, N. Ceyhan, S. Uğrak, U. (2016). Üniversite Öğrencilerinin Atılganlık Düzeylerinin Analizi. *TAF Prev Med Bull*. Cilt 15. s. 1-9. Voltan-Acar, N. (1989) Psikolojik danışma ve rehberlik merkezlerinin örgütlenişi-fonksiyonları ve personelin eğitimi. I. Üniversite Gençliğinde Uyum Sorunları Sempozyumu Bilimsel Çalışmaları. (Ed. Nesrin H. Şahin). Bilkent Üniversitesi, Ankara. Voltan-Acar, N. (1995) Psikolojik danışmada çeviri sorunu. *Bilim ve Ütopya Dergisi*, 14, 28-29. Voltan-Acar, N. (2004) Ne kadar farkındayım?- Gestalt terapi. Ankara: Babil Yayınları, 2. Baskı Voltan-Acar, N. ve Öğretmen, T. (2007). Kendini belirleme (güvengenlik) ölçeği geliştirme çalışmaları. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*. 3(27), 67-78. Voltan-Acar, N., Arıcıoğlu, A., Gültekin, F. ve Gençtanırım, D. (2008) Üniversite öğrencilerinin güvengenlik düzeylerinin incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. (35), 342-350. Zengin, Ö., (2017) Üniversite öğrencilerinin medya araçlarını kullanma durumlarına göre güvengenlik özelliklerinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum. Extended English summary Introduction Human beings need to maintain their life as a social entity and as a result they communicate with other people in order to meet their physical, emotional and cognitive needs, to develop themselves, to develop from many angles and to maintain their lives. Because it is a necessity for a person who lives as a social being to be in contact with other members of society. The individual must have assertiveness behavioral characteristics in order to exist in the society. Assertiveness is a form of communication designed to protect their rights without neglecting other people, without disturbing their rights. Being assertiveness means that individuals respect others and at the same time communicate feelings, beliefs and thoughts in the correct way. Individuals with this understanding should demonstrate these qualities as social skills in their daily lives. Assertiveness behavior according to research data is a feature acquired by psycho-educational programs. Findings from the study are thought to help the field worker in identifying and interpreting the levels of assertiveness of the students, in developing and implementing intervention methods for students with low levels of assertiveness and thus in supporting the students' personality development and social skills in the desired direction. Method This study was conducted to investigate the relationship between the level of assertiveness of university students and demographic variables. The study group of the study is composed of 243 university students voluntarily attending a vocational college associate degree program at a university in Central Anatolia and volunteering to participate in the study. 107 (44.03%) of the students were female and 136 (55.97%) were male. Their ages are between 18-22. The Voltan-Acar Assertiveness Scale was used in the study. The distribution of scores obtained from the Voltan-Acar Assertiveness Scale was examined for skewness and kurtosis values after subtracting extreme values for independent variables of school achievement and parent attitudes. The skewness values range from -1.17 to 0.85 for all variables and the skewness values range from -1.17 to 0.53 for all variables. If the scores are close to ± 1 of the skewness and kurtosis coefficients, it can be interpreted that the scores do not normally deviate excessively. T test for multiple comparisons (place of residence, self-esteem, general perception, level of income, family structure, number of siblings) for binary comparisons (sex, school success, violence, parental attitude, health problem, substance use) , mother education level, father education level) one way variance analysis (Anova) was used. The obtained data were analyzed in the SPSS 22 packet program. Findings According to the

results of analysis, gender, violence exposure, health problem, substance use and income level variables did not make a meaningful difference in the level of assertiveness of the students, but parental attitudes, place of residence, self - appreciation, general perception, family structure, father education level and school success variables were found to have a significant difference in the students' assertiveness levels. Parents who adopt authoritarian attitude from parental attitudes are found to have a lower level of c assertiveness in their children. It has been found that the students with moderate school achievement have lower assertiveness. It has been determined that the people living in villages and towns have lower assertiveness. It has been found that the assertiveness of the dislikes is low. It was determined that those who showed an unstable attitude as a general perception had lower assertiveness. Those with fragmented family structure were found to have lower assertiveness. With the increase in the number of siblings, it has been found that the assertiveness of the individual is lower. It was determined that the students with lower education level of mothers had lower assertiveness. It was found that the students with low level of father education had lower assertiveness. Conclusion Assertiveness is assumed to be a qualification acquired by education and this is supported by literature, it can be applied by preparing psycho-education programs to increase the quality of life of individuals and to make their social experiences more satisfying. Such programs are designed and implemented in a manner that is based on authoritarian attitude in the determination of low assertiveness individuals, having low school achievement, living in villages and towns, no self satisfied, general perception as an unstable attitude, having a fragmented family structure, having a large number of siblings, it would be appropriate to prefer those with lower levels of parental education. Study groups with different qualities should be studied. By comparing the groups, it can be seen that the dynamics affecting the assertive affect each group in the same way. 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 159 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191 192 193 194 195 196 197 198 199 200 201 202 203 204 205 206 207 208 209 210 211 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222 223 224 225 226 227 228 229 230 231 232 233 234 235 236 237 238 239 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 250 251 252 253 254 255 256 257 258 259 260 261 262 263 264 265 266 267 268 269 270 271 272 273 274 275 276 277 278 279 280 281 282 283 284 285 286 287 288 289 290 291 292 293 294 295 296 297 298 299 300 301 302 303 304 305 306 307 308 309 310 311 312 313 314 315 316 317 318 319 320 321 322 323 324 325 326 327 328 329 330 331 332 333 334 335 336 337 338 339 340 341 342 343 344 345 346 347 348 349 350 351 352 353 354 355 356 357 358 359 360 361 362 363 364 365 366 367 368 369 370 371 372 373 374 375 376 377 378 379 380 381 382 383 384 385 386 387 388 389 390 2 Last, N., Last, N., & Last, N. (2018). Title in article's language. Journal of Human Sciences, 15(), NNN-NNN. doi: 10.14687/jhs.v15i1.NNNN 3 Last, N., Last, N., & Last, N. (2018). Title in article's language. Journal of Human Sciences, 15(), NNN-NNN. doi: 10.14687/jhs.v15i1.NNNN 84 4 Last, N., Last, N., & Last, N. (2018). Title in article's language. Journal of Human Sciences, 15(), NNN-NNN. doi: 10.14687/jhs.v15i1.NNNN 112 5 Last, N., Last, N., & Last, N. (2018). Title in article's language. Journal of Human Sciences, 15(), NNN-NNN. doi: 10.14687/jhs.v15i1.NNNN 137 6 Last, N., Last, N., & Last, N. (2018). Title in article's language. Journal of Human Sciences, 15(), NNN-NNN. doi: 10.14687/jhs.v15i1.NNNN 7 Last, N., Last, N., & Last, N. (2018). Title in article's language. Journal of Human Sciences, 15(), NNN-NNN. doi: 10.14687/jhs.v15i1.NNNN 8 Last, N., Last, N., & Last, N. (2018). Title in article's language. Journal of Human Sciences, 15(), NNN-NNN. doi: 10.14687/jhs.v15i1.NNNN 9 Last, N., Last, N., & Last, N. (2018). Title in article's language. Journal of Human Sciences, 15(), NNN-NNN. doi:

10.14687/jhs.v15i1.NNNN 10 Last, N., Last, N., & Last, N. (2018). Title in article's language. Journal of Human Sciences, 15(), NNN-NNN. doi: 10.14687/jhs.v15i1.NNNN 11
Last, N., Last, N., & Last, N. (2018). Title in article's language. Journal of Human Sciences, 15(), NNN-NNN. doi: 10.14687/jhs.v15i1.NNNN 111 136 158